

Wielki Post

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- przedstawienie znaczenia Wielkiego Postu;
- omówienie głównych nabożeństw pasyjnych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- charakteryzuje okres Wielkiego Postu;
- wymienia podstawowe nabożeństwa pasyjne;
- tłumaczy, w jaki sposób celebруемy drogę krzyżową i gorzkie żale;
- rozróżnia, czym jest nawrócenie, a czym post;
- uzasadnia potrzebę podejmowania wyrzeczeń w okresie Wielkiego Postu;
- podaje przykłady postanowień wielkopostnych.

Pojęcia i postacie

Wielki Post, nabożeństwa pasyjne, droga krzyżowa, gorzkie żale, nawrócenie, post.

Wartości

przygotowanie do uroczystości Zmartwychwstania Pana Jezusa, nawrócenie się, podejmowanie wyrzeczeń.

Metody i środki

miniwykład, praca z podręcznikiem, puzzle chronologiczne, burza mózgów, rozmowa kierowana.

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie

Chwała Ojcu.

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę potrafił wyjaśnić znacznie Wielkiego Postu; będę potrafił wymienić i omówić główne nabożeństwa pasyjne; będę wiedział, dlaczego należy podejmować postanowienia wielkopostne.

Metoda – miniwykład. Nauczyciel, wprowadzając w temat Wielkiego Postu, przypomina uczniom, że jest to czas przygotowania do świąt Zmartwychwstania Pańskiego. Zaczyna się w Środę Popielcową i trwa 40 dni. W taki sam sposób jak przygotowujemy się do ważnych wydarzeń w naszym życiu (Pierwsza Komunia Święta, ważne klasówki, egzaminy, ślub itp.), mamy przygotowywać się do najważniejszych dni w roku liturgicznym, a więc do obchodów Zmartwychwstania Pana Jezusa. Nauczyciel zaznacza, że pomoc w tym mają nabożeństwa pasyjne.

Nauczyciel tłumaczy, czym są nabożeństwa pasyjne. Słowo „pasja” oznacza „mękę” i odnosimy je do cierpień Jezusa. Nabożeństwa pasyjne są więc formami kultu religijnego, które odwołują się do męki Jezusa – w swojej tematyce mają mękę Jezusa. Nauczyciel tłumaczy, że istnieją dwa główne nabożeństwa pasyjne: droga krzyżowa i gorzkie żale.

Metoda – praca z podręcznikiem. Uczniowie zapoznają się z informacjami z podręcznika na temat nabożeństw pasyjnych. Następnie odpowiadają na pytania:

1. Kiedy jest odprawiana droga krzyżowa, a kiedy odprawiane są gorzkie żale?
2. Jak nazywają się części drogi krzyżowej?
3. Jakie wydarzenia z życia Jezusa przypominamy sobie w czasie drogi krzyżowej?
4. Co robimy w czasie drogi krzyżowej?
5. Kiedy i gdzie rozpoczęto sprawowanie gorzkich żali?
6. Co robimy w czasie gorzkich żali?
7. Z ilu części składają się gorzkie żale?
8. O jakich wydarzeniach z życia Jezusa opowiadają kolejne części gorzkich żali?

Odpowiedzi mogą być udzielane pisemnie lub ustnie. Nauczyciel kontroluje, czy zostały podane wszystkie podstawowe wiadomości. Droga krzyżowa: odprawiana jest w piątki; zatrzymujemy się przy czternastu stacjach i słuchamy rozważań o drodze krzyżowej Pana Jezusa; staramy się zrozumieć, czego uczy nas Jezus. Gorzkie żale: zapoczątkowane zostały w XVIII wieku w warszawskim kościele Świętego Krzyża; odprawiane są w niedziele; śpiewa się wtedy pieśni mówiące o cierpieniu Pana Jezusa. Gorzkie żale są podzielone na trzy części. Pierwsza od modlitwy w Ogrójcu aż do oskarżenia przed sądem; druga – do ukoronowania cierniem; trzecia kończy się śmiercią Jezusa. Każdej części gorzkich żali towarzyszy krótkie kazanie.

Metoda – puzzle chronologiczne. Uczniowie otrzymują wydrukowane nazwy kolejnych stacji drogi krzyżowej. (Można skorzystać z graficznego przedstawienia stacji z podpisem). Nazwy są pomieszane – ważne, żeby nie było numerów stacji. Zadaniem uczniów jest ułożenie wszystkich stacji drogi krzyżowej w odpowiedniej kolejności. Praca odbywa się w parach. Nauczyciel sprawdza, czy zadanie zostało wykonane poprawnie, ewentualnie koryguje lub naprowadza uczniów tak, by udało się uzyskać odpowiednią kolejność stacji. Stacje – ustawione w poprawnej kolejności – uczniowie zapisują w zeszytach.

Alternatywnie: Uczniowie wykonują ćwiczenie 2 z podręcznika.

Jeżeli klasa pracuje szybko, uczniowie wykonują również ćwiczenie 1 z podręcznika.

Metoda – burza mózgów. Nauczyciel wyjaśnia, że uczestnictwo w nabożeństwach pasyjnych to jedna z form przygotowania do uroczystych obchodów Zmartwychwstania Pana Jezusa. Naszym zadaniem w okresie Wielkiego Postu jest również nawracanie się, a więc zmiana sposobu zachowania, która wyraża się poprzez niepopelnianie grzechów, przystąpienie do spowiedzi i lepsze życie. Nauczyciel podkreśla, że nawracanie się to rezygnacja z grzechów, ze złych zachowań.

Nauczyciel wskazuje, że Wielki Post to również czas wyrzeczeń – wiele osób podejmuje w tym okresie jakieś dobre postanowienia. Wykorzystując metodę burzy mózgów, nauczyciel próbuje uzyskać od uczniów odpowiedź na pytanie, co to znaczy pościć. Odpowiedzi mogą być zapisywane na tablicy.

Metoda – rozmowa kierowana. W toku rozmowy kierowanej nauczyciel prowadzi uczniów do stwierdzenia, że post to rezygnacja z jakiegoś dobra

(np. słuchania muzyki, korzystania z komputera czy internetu, jedzenia słodczy) dla Jezusa, żeby mieć czas dla Niego i by móc też pomagać innym ludziom. W Wielkim Poście jesteśmy zachęcani do tego, żeby pościć, a więc zrezygnować z tych dobrych (miłych, smacznych itp.) rzeczy dla ważniejszej sprawy, czyli po to, by należycie przygotować się do świąt Zmartwychwstania. Nauczyciel prosi uczniów, żeby podali przykłady postu – przykłady tych dobrych rzeczy, z których mogą zrezygnować, np. będę rzadziej używał telefonu komórkowego, nie będę słuchał głośnej muzyki, nie kupię sobie słodkiego batona, nie będę codziennie grał na komputerze itp. Dzięki temu będę miał czas na dłuższą modlitwę lub żeby pójść na nabożeństwa pasyjne. Będę mógł również bardziej pomagać rodzicom, rodzeństwu lub koleżankom i kolegom.

Podsumowanie lekcji. Wielki Post to czas przygotowania do świętowania Zmartwychwstania Pańskiego. W tym czasie w kościele odprawiane są nabożeństwa drogi krzyżowej i gorzkich żali, w trakcie których wspominamy mękę i śmierć Jezusa. Wielki Post to również czas, gdy mamy się nawracać, czyli zmieniać swoje postępowanie: bardziej słuchać Boga i pomagać innym ludziom.

Modlitwa na zakończenie

Któryś na nas cierpiał rany, Jezu Chryste, zmiłuj się nas nami. (x3)

Praca domowa

Z podręcznika.

Korelacja z edukacją szkolną

- wychowanie do życia w rodzinie – Wielki Post czasem naprawiania relacji rodzinnych;
- język obcy nowożytny – słownictwo religijne (Wielki Post).